

СУТОН ЖИВОТА

У одмаклим годинама љубав након више деценија доживи апотеозу без сенки. Заборав успомена се лако и безболно преживи, док се оне, свакодневне, физичке навике несвесно губе у самоћи и отуђености када нестане љубав, па нема осећања постојања које се одражава у понашању, у незаборавним гестовима, који су се деценијама понављали да нас сада измењене уздигну из слабости и свакидашњег, и пруже трајни доказ постојања лепоте човекових осећања кроз солидарност.

Свако се даје другоме неуморно и на поклон, да ужива у зениту емоција без сувишних мисли и речи у ваздуху, води и мирису цвећа у башти, ако су га посадили заједно с љубављу као симбол њеног трајања.

Као што је мајкама најболније да изгубе нерођено дете које неће никада видети како

хода, смеје се и шири руке, тако је подједнако болно и неподношљиво душевно стање у старости због губитка љубави која испари без најаве, окротношћу природе, заједно са људском свешћу о стварима које су живеле у њој. Губитак свести се јасно не најављује. Он је као земљотрес. Отвара се земља да део човечанства прогута и уништи. Све што је у човеку прошло, постаје страно, изопачено, туђе, непрепознатљиво или потпуно нестаје. Старост нема снаге да реконструише сећања те наставља тужно битисање у суморној стварности с инстинктом претрајавања.

Млад човек се бори да се уздигне из средине која га не разуме, затим заволи оне који га прихватају, цене и којима може да изнесе лично гледиште о животу и са којима му је дозвољено супротстављање оним стварима које му се код њих не свиђају.

Кроз време које прохуји, уљуљкан, сигуран на свом терену, уз стабилност, непроменљивост, који су важни за уживање у удобности, сигуран човек неприметно стари у сопственој трагикомичној илузији да се ништа није променило и да живот тече даље. То је опасно по њега самог. Несвестан је те заблуде ако је богат и има од чега да живи, као пре, уз нове обожаваоце и дивљење.

Није довољно стрпљење и љубав да бисмо саслушали старију особу, уколико немамо слуха за њено достојанство до последњег даха борбе за живот. Од старости нико не може да побегне, и ништа да промени, нити је крив. Бар нам њу нико не намеће, као друге ружне ствари. Наша природа и судбина су нам доделиле да будемо наборани и смежура нији, и да нам брже умиру мождане ћелије.

Видећете – једнако је тешко као и у младости. Њу и новац никада не сусрећемо заједно, осим код лекара када дође да да савет. Изненада нам стиже нећак Мишел. По цео дан му се јадам.

„Однедавно за све што за њега урадим не пада му више на памет да ми каже – хвала“.

„Има ли и других видних промена, тетка Наталија?“

„Последњих месеци лице му је добило неки нови блажи израз жаљења и туге, а нема очигледан разлог, нити видим шта му недостаје за мало радости.“

„Тачно је, али се одувек зна да болесном треба здравље, а старом мало више живости мишића као у младости. Натерајте га на свакодневне изласке у шетњу.“

„Човек оно што му се не свиђа, не жели ни да види”.

„Хоћеш рећи ону познату – човек види оно што жели.”

„Ово је ненападно, једва приметно, а видела сам у старачком дому и горе случајеве. Има оних који одједном изгубе памет и све забораве, често заувек.”

„Видим да намеравате да га тамо ставите? Нисам знао!”

„Злу не било, боље је за нас, док још могу о томе да размишљам.”

„Немојте тако, може да пође набоље. Ја сам чуо о тежим случајевима после неког пада или саобраћајне несреће, али не и оно што се збива, ако се доживе нови контакти у животу.

„То је друга ствар, може, али не мора да се деси, а ово сенилно губљење памћења је код њега некако спонтано. Прво се није сећао шта малопре рекох или шта је чуо, онда где је шта оставио, шта је ручао, где је био, итд.”

„Али то се свима догађа – за наочаре, налит, сусрет који не желимо да запамтимо”.

„Разумем, али у последње време када покушам и настојим да га подсетим или питам нешто, он се узнемири.”